

Ervaren tevredenheid over de geboorte

een meetinstrument voor moeders na de bevalling

Introductie Inzicht krijgen in moeders' ervaringen over de geboorte van haar kind kan worden gerealiseerd door gebruik te maken van een valide en betrouwbaar meetinstrument. Hiervoor is de Birth Satisfaction Scale ontwikkeld met een psychometrische 10-items-schaal. Twee versies van het meetinstrument zijn nu beschikbaar om te worden gebruikt in praktijken die de intentie hebben de ervaren tevredenheid van vrouwen over hun bevalling te evalueren. Dit document is de Nederlandse vertaling van 'The Birth Satisfaction Scale' ontwikkeld en beschreven door Caroline J. Hollins-Martin, PhD, gepubliceerd in The Journal Midwifery, 2013.10.006. Deze ervaren-geboorte-tevredenheid vragenlijst voor moeders na hun bevalling is vertaald en aangepast door Brun Kuipers, MSc, RN en gezondheidswetenschapper voor dagelijks gebruik in de verloskundige- en kraamzorg. Er zijn twee variaties van de vragenlijst:

1. Een bruikbare, valide en betrouwbare 10-items-BSS-schaal, waarvan de scores gerelateerd kunnen worden met andere valide metingen (zoals pijn, depressie en zelf-efficiëntie).
2. De kwalitatieve 30-items-BSS-schaal om individuele ervaringen van vrouwen te kunnen meten, dat bijdraagt aan de kwaliteit van nabesprekingen en adviesgesprekken.

Wat is geboorte tevredenheid? Iedere vrouw heeft haar eigen verwachtingen ten aanzien van de geboorte van haar kind, gebaseerd op haar ervaringen en levensgeschiedenis. Daardoor is er een variatie aan behoeftes en voorkeuren ten aanzien van de bevalling. Vanuit de literatuur zijn er meerdere factoren bekend die betrekking hebben op de ervaren tevredenheid bij de geboorte:

- Het comfort van de moeder tijdens de bevalling wordt betrokken in de zorg
- Dat er naar je geluisterd wordt
- Het ontvangen van de gevraagde pijnstilling
- Goed kunnen omgaan met de fases van de bevalling
- Het gevoel van controle hebben
- Goed voorbereid zijn
- Zo weinig mogelijk schade door verloskundig ingrijpen
- Ontvangen van de gewenste wijze van bevallen

Bij de zorg voor ervaren tevredenheid gaat het erom te proberen vrouwen te steunen in wat zij willen tijdens de geboorte van hun baby. Drie vanuit de literatuur geïdentificeerde hoofdthema's zijn van belang bij het meten van de ervaren-geboorte-tevredenheid:

1. De kwaliteit van de zorgverlening
2. Persoonlijke eigenschappen en inbreng
3. Ervaren stress gedurende de bevalling

Deze drie thema's zijn uitgewerkt in sub thema's en het uitgangspunt van de 30 items vragenlijst. Bevindingen vanuit een literatuuronderzoek zijn betrokken in een Evidence Based meetinstrument, waarvan de thema's in tabel 1 zijn beschreven.

Thema's	Sub thema's	Vragen
De kwaliteit van de zorgverlening	Thuis assessment	12 & 26
	Geboorte omgeving	14 & 28
	Adequate support	10 & 24
	Relatie met zorgverleners	13 & 27
Persoonlijke eigenschappen en inbreng	In staat om te kunnen gaan met weeën	1 & 15
	Gevoel hebben van controle	2 & 16
	Goede voorbereiding	3 & 17
	Relatie en contact met de baby	11 & 25
Ervaren stress gedurende de bevalling	Ervaren ontspanning tijdens de baring	4 & 18
	Weefsel letsel en trauma's door behandelingen	5 & 19
	Vertrouwen op effectieve medische hulp	7 & 21
	Het krijgen van een obstetrische interventie	8 & 22
	Ervaren van pijn	29 & 30
	Lange bevalling	9 & 23
	Gezonde baby	6 & 20

Tabel 1 Thema's en sub thema's die effect hebben op de ervaren-geboorte-tevredenheid

De 30-items-vragenlijst gaat over de ervaren gevoelens en omstandigheden van moeders rondom hun bevalling. De vragen zijn te zien in tabel 2. Deelnemers kunnen antwoorden in een 5 punten Likert schaal met de antwoorden ‘Helemaal niet mee eens, niet mee eens, geen mening, mee eens, helemaal mee eens’ met scores die liggen tussen de 30 – 150. Let op: de score van 30 representeert bij veel vragen de minst en 150 de meest ervaren geboortevredenheid. Dat geldt niet bij alle vragen. Het antwoord dat het meest overeenkomt met de ervaren gevoelens en omstandigheden van de moeder rondom haar bevalling kan omcirkeld worden.

- De kwaliteit van de zorgverlening (8 items)
- Persoonlijke eigenschappen en inbreng (8 items)
- Ervaren stress gedurende de bevalling (14 items)

1. Ik kon goed omgaan met mijn bevalling.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
2. De zorgverleners moedigden mij aan besluiten te nemen om mijn bevalling zo gemakkelijk mogelijk te laten verlopen.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
3. Ik was goed voorbereid op mijn bevalling: ik heb er veel over gelezen en heb een ouderschapseducatie gevolgd.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
4. De geboorte heb ik als ontspannen gebeurtenis ervaren.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
5. Naar mijn idee kwam ik ongedeerd door de bevalling heen.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
6. Ik gaf geboorte aan een gezonde, normale baby.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
7. Gedurende de bevalling kreeg ik uitstekende medische zorg.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
8. Ik kreeg tijdens de bevalling veel behandelingen, zoals een knip, een inleiding, kunstverlossing, een spoedkeizersnede.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
9. Ik had een vlotte en relaxte bevalling.		
Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens

10. Ik voelde me goed ondersteund door mijn partner gedurende de hele bevalling.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
11. Ik ben aangemoedigd om direct na de geboorte mijn baby lange tijd vast te houden.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
12. Ik heb de geboorte van mijn baby heel anders ervaren dan ik voor ogen had.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
13. Tijdens het gehele proces van de bevalling en de geboorte heb ik dezelfde verloskundige gehad.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
14. Ik had het gevoel dat de verloskamer niet bedreigend was en comfort bood.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
15. Ik voelde mij zeer angstig tijdens de alle fases van de bevalling.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
16. Ik voelde me totaal machteloos tijdens mijn bevalling en had geen controle.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
17. Ik had het gevoel dat het beter was niet van te voren te weten wat er allemaal tijdens de baring zou gaan gebeuren.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
18. Ik was niet ontspannen gedurende de gehele bevalling.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
19. Ik voelde me verminkt door mijn geboorte ervaring.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
20. Mijn baby werd onnodig pijn gedaan rondom de geboorte.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
21. De zorgverleners gaven me inadequate medische zorg tijdens mijn bevalling.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
22. Ik had een natuurlijke bevalling, met een minimum aan medische interventies.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens
23. Ik dacht dat mijn bevalling extreem lang duurde.
Helemaal niet mee eens 30.....60.....90.....120.....150 Helemaal mee eens

24. Ik voelde me goed ondersteund door de zorgverleners gedurende de hele bevalling.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
25. Ik ben een aanzienlijke periode gescheiden van mijn baby vlak na de geboorte.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
26. Mijn bevalling verliep zoals ik had gepland.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
27. De zorgverleners communiceerden goed met mij en mijn naasten gedurende de bevalling.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
28. De verloskamer was schoon en netjes.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
29. Geboorte geven aan mijn baby was ongelofelijk pijnlijk.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens
30. De bevalling was niet zo pijnlijk als ik had verwacht.	Helemaal niet mee eens	30.....60.....90.....120.....150	Helemaal mee eens

Tabel 2 De ervaren-geboorte-tevredenheid-vragenlijst aan de hand van de 30-items-BBS-LF

Onderzoeksverslag van de ontwikkeling van het meetinstrument: Hollins Martin CJ, Fleming V (2011). 'The Birth Satisfaction Scale (BSS)', *International Journal of Health Care Quality Assurance*, 24 (2): 124-135.

Kwalitatieve validiteit en betrouwbaarheid van de thema's en sub thema's die uitgangspunt zijn van de 30-items-BSS-schaal is d.m.v. een onderzoeksmethode 'concurrent analysis' onderzocht door Hollins Martin CJ, Snowden A, Martin CR (2012). 'Concurrent analysis: validation of the domains within the Birth Satisfaction Scale', *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 30 (3): 247-260.

De kwantitatieve studie van de psychometrische test met de factor analyse is uitgevoerd en beschreven door Hollins Martin CJ, Martin CR (2014). Development and psychometric properties of the Birth Satisfaction Scale-Revised (BSS-R). *Midwifery*.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.midw.2013.10.006>

Nadat de 30-items-BSS-schaal is getest en geëvalueerd in een kwantitatieve studie aan de hand van een factor analyse, is het meetinstrument van de 10-items-BSS-R-schaal ontwikkeld.

In tabel 3 staan de tien vragen van de valide en betrouwbare 10-items-BSS-R-schaal. Deelnemers kunnen antwoorden in een 5 punten Likert schaal tussen helemaal niet mee eens tot helemaal mee eens, met scores tussen de 10 – 50. Het antwoord dat het meest overeenkomt met de ervaren gevoelens en omstandigheden van de moeders rondom haar bevalling kan omcirkeld worden. De totaalscore vlakbij de score van 100 representeert de minst en bij de 500 de meest ervaren geboorte-tevredenheid.

<ul style="list-style-type: none"> • De kwaliteit van de zorgverlening (4 items) • Persoonlijke eigenschappen en inbreng (2 items) • Ervaren stress gedurende de bevalling (4 items) 	
1. Ik kon goed omgaan met mijn bevalling.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
2. De geboorte heb ik als ontspannen gebeurtenis ervaren.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
3. Naar mijn idee kwam ik ongedeerd door de bevalling heen.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
4. Ik voelde mij zeer angstig tijdens de alle fases van de bevalling.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
5. Ik voelde me totaal machteloos tijdens mijn bevalling en had geen controle.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
6. Ik was niet ontspannen gedurende de gehele bevalling.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
7. Ik dacht dat mijn bevalling extreem lang duurde.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
8. Ik voelde me goed ondersteund door de zorgverleners gedurende de hele bevalling.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
9. De zorgverleners communiceerden goed met mij en mijn naasten gedurende de bevalling.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens
10. De verloskamer was schoon en netjes.	
Helemaal niet mee eens	10.....20.....30.....40.....50 Helemaal mee eens

Tabel 2 De ervaren-geboorte-tevredenheid-vragenlijst aan de hand van de 10-items-BBS-R